

Interview met timmerman Geurt Wegerif, 37 jaar voorzitter van 100-jarige Bijenhoudersvereniging Baarn

Tekst Piet van Dijk, foto's Abe Maaijen

Imker dankzij verloting korf

Toen Geurt Wegerif (1953) uit Baarn als puberjongen zijn eerste bijenvolkje neerzette op het erf van de boerderij van zijn ouders, was er nog volop dracht in de polders rond de Eem, de rivier die stroomt van Amersfoort naar de randmeren. "Pinksterbloemen, paardenbloemen, dotterbloemen: de weilanden om ons heen waren één groot drachtgebied. Nu ben ik blij dat ik in het dorp imker, want in de polder kom je niks meer tegen dan gras. Hoewel dat gelukkig langzaam begint te veranderen met plannen voor bloemrijke randen."

Wegerif is al sinds 1988(!) voorzitter en het gezicht van Bijenhouders Baarn, een vereniging die op 11 februari dit jaar officieel 100 jaar bestond. "Ach", zegt hij grinnikend. "Ik kan geen opvolger vinden, maar we zijn maar een heel kleine vereniging met ruim 20 leden, misschien wel de kleinste in het land, en we doen alles met elkaar. Ik ben dan toevallig de voorzitter." Zelf was hij al lid geworden toen hij rond z'n vijftiende jaar met bijenhouden begon, dus al meer dan een halve eeuw.

Korf dankzij loting

Zijn leven met bijen begon met een advertentie in de Baarnsche Courant, dat was in 1967 of 1968, precies weet hij het niet. "De vereniging van bijenhouders liet weten een bijenkorf te gaan verloten onder de jeugd van Baarn en wie hem won, werd geholpen met het verzorgen van de bijen. Ze wilden meer jeugdleden hebben. Mijn vader zag die advertentie en spoorde me aan om mee te doen. Ik was de enige die meedeed aan de loting en ik kreeg dus die korf."

Daarvoor wist hij weinig van bijenhouden. "Mijn grootvader Jaap van de Pol was imker, hij staat nog op de presentielijst van de oprichtingsvergadering in 1925. Maar ik heb niet meer meegemaakt dat hij imkerde. Eén van de Baarnse imkers was ook visser, die bij ons in de buurt nogal eens langs het water zat. Hij was timmerman en maakte na de start met een volkje in de korf mijn eerste kastje. Gewoon simplex en daar werk ik m'n hele leven al mee."

Het toeval wilde dat Wegerif zelf ook de wens had om timmerman te worden. En dat is hij zijn hele werkzame leven geweest, timmerman en meubelmaker bij woonwarenhuis Nijhof langs de A1 bij Baarn. Daarmee is hij het prototype van de imker die alles zelf doet, graag met z'n handen werkt. In de garage van zijn woning staat dan ook een werkbank en stapelen de zelfgemaakte kasten, de drieramers, zesramers en koninginneteelkastjes zich op.

Opvallend veel honingkamers, want Wegerif imkert al twintig jaar alleen op honingkamers. "Om het volk een beetje beperkt te houden. Het broed in twee honingkamers en dan het moerrooster erop met honingkamers voor de honing. Hoewel ik niet imker om alleen de honing, slaag ik er wel elk jaar in om te oogsten. Honing oogsten is een leuk onderdeel van de hobby en als een volk een goede voorraad opbouwt, is dat een mooie maatstaf voor een goed volk."

Korte lijntjes

Wegerif maakt alles zelf, hoe kan het ook anders, en imkers die minder handig zijn, kunnen altijd bij hem op hulp vragen;

de lijntjes zijn kort binnen een vereniging waar iedereen elkaar kent. Binnen in milieucentrum De Groene Inval in Baarn, waarnaast een bijenstalletje staat van de Baarnse vereniging, staat een bijzondere bijenkast, in 1997 door Wegerif gemaakt. Daar kan iedereen de bijen bewonderen door glas. Via een doorzichtige pijp kunnen de bijen naar buiten. "In 1975 had ik zelf al zo'n doorzichtige kast gemaakt", vertelt hij.

Het is jaarlijks dé attractie op de Landelijke Open Imkerijdag, die altijd in en rond De Groene Inval wordt gehouden. Daar worden dit jaar voor het vierde jaar ook schoollessen gegeven aan zo'n 230 kinderen, waaraan Wegerif ook actief meedoet. Hij helpt daarnaast als vrijwilliger met het bijhouden van de schooltuin en de heemtuin rond De Groene Inval.

Pal naast de spoorlijn, op een strookje volkstuintuin achter zijn huis waar hij zelf ook tuiniert, staan zijn kasten. Alles ademt hier imkerij. Dat de bijen last zouden kunnen hebben van de voortdurend langsdenderende intercity's en sprinters, heeft hij niet gemerkt en zelf is het voor hem zo gewoon dat het hem nauwelijks opvalt.

Ook in het Baarnsche Bos, met zijn vele lindebomen tegenover Paleis Soestdijk op een kleine afstand van zijn woning, staan kasten van hem en andere leden van de vereniging, eveneens dicht bij het spoor. En op een begraafplaats in Baarn hebben wat leden ook kasten staan. Voor de leden is er genoeg dracht in het dorp, Baarn is erg groen met z'n vele bomen, het Baarnsche Bos, de Pekingtuin en het Cantonspark.

Wegerif haalt een oude map tevoorschijn uit de begintijd van zijn bestuurslidmaatschap dat rond 1980 aanving. "Vanaf het eerste moment heb ik in de ziektebestrijding gezeten", vertelt hij. "Toentertijd ging het vooral over de bestrijding van Nosema. We hadden een ziektebestrijdingsteam en we deden al zelf microscopisch onderzoek om vast te stellen of er sprake was van Nosema. En wat ook leuk was uit die tijd: met z'n allen naar de koolzaad rijden, eerst in de Noord-oostpolder, later in de Flevopolders."

Gaasbodems tegen varroamijt

Al begin jaren '80 bereidden de Baarnse imkers zich voor op de komst van de varroamijt, die zat er toen aan te komen. Wegerif: "Ik maakte toen al gaasbodems in de kast, zodat je de mijten op de schuifplank kon zien. We waren er dus al heel vroeg bij en gaven voorlichting aan de leden. Toen de varroamijt er eenmaal was, zijn er wel oudere imkers gestopt. Ik heb zelf ook wel eens uitval door varroa. Nu zijn de volken wel instabieler dan vroeger, merk ik. Soms knijpt een volk er gewoon tussenuit. Wat is daar nou het beste antwoord op? Ik houd me aan het driegangsmenu en ik zet veel jonge volken op en zorg voor een goede koningin. We hopen allemaal dat de varroamijt uiteindelijk afneemt, maar voorlopig hebben we er nog wel last van."

Nu is hij alweer druk met het bestrijden van de Aziatische hoornaar, waarvan er vorig jaar in Baarn drie volken zijn

Geurt Wegerif bij zijn zelfgebouwde kasten

gevonden, waaronder in het vroege voorjaar één kleintje in een vogelhuisje. Wegerif bedacht zelf een constructie met een fles en een netje die op een stofzuigerslag past om de hoornaars uit dat vogelhuisje te krijgen. Verder organiseerde hij een knutselavond voor het maken van selectieve vallen om werksters te kunnen vangen. Hij werd ook uitgenodigd hetzelfde te doen bij de naburige imkersvereniging Eemkwartier (Amersfoort, Leusden, Soest), een grote vereniging met 140 leden en donateurs, die niet zo'n handige timmerman binnen hun gelederen hebben. Nota bene vlak bij zijn volkjes werd een van de twee hoornaarsnesten dit jaar gevonden. Zijn bijenvolken hebben er nauwelijks last van gehad, hoe dichtbij de 'Aziaten' ook zaten.

"Ik denk dat dat komt door een grote klimop die hier langs het spoor staat. Daar was het in de zomer een gekrioel van bijen, zweefvliegen, wespen, Europese hoornaars en Aziatische hoornaars. Daar zullen de laatsten wel wat insecten hebben gevangen, maar ik heb nauwelijks gezien dat ze voor mijn kasten hingen, af en toe zag ik er een naar binnen gaan. Zo'n klimop is wel een goede indicator om te zien of er hoornaarsnesten in de buurt zitten. Overal hebben we lokpotten neergezet. Ik denk dat imkers het in het algemeen wel als eerste merken als er Aziatische hoornaars in de buurt zijn."

Tropilaelaps

Als straks de Tropilaelapsmijt en de bijenkastkever ook Baarn hebben bereikt, krijgt hij het nog drukker. Is het imkeren dan nog wel leuk, met zoveel bedreigingen? "Ach, ik ben nogal praktisch aangelegd, we bedenken wel weer wat. Eerst maar eens ervaren hoeveel effect ze hebben. Het imkeren is zo'n veelzijdige hobby, ik moet er niet aan denken om ermee te stoppen."

Dat zijn vereniging maar klein is vergeleken met andere imkersverenigingen in het land, vindt hij een plusplunt. "Iedereen kent elkaar en we helpen elkaar. We zitten ook dicht bij de gemeente, die heeft ons financieel geholpen met het maken van de selectieve vallen en we hebben ambtenaren en de aannemer die het groen doet uitleg gegeven over de Aziatische hoornaar. We benadrukken in onze contacten met bestuur en politiek de noodzaak van het bevorderen van de biodiversiteit. Wel zijn we te klein om een beginnerscursus te organiseren. We denken aan een snuffelcursus voor mensen die het leuk vinden iets meer te weten over honingbijen."

Het 100-jarig bestaan van de vereniging is in februari gevierd met een expositie over de geschiedenis in de Oudheidkamer van de Historische Kring Baerne. "En we vieren dit met het publiek tijdens een groots opgezette Open Imkerijdag op zowel zaterdag 12 als zondag 13 juli bij de Groene Inval aan de Geerenweg 8", vult Wegerif aan. ●